T.N.QORI NIYOZIY NOMIDAGI O'ZBEKISTON PEDAGOGIKA FANLARI ILMIY TADQIQOT INSTITUTI

«TASDIQLAYMAN» **O'zbekiston pedagogika fanlari ilmiy tadqiqot instituti direktori** **X.I.Ibraimov** ________________ **«23» may 2023-yil**	**«MA'QULLANDI»** **O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi OAK raisi** **A.T. Yusupov** ________________ **«3» 06 2023-yil**

13.00.01 – "Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi" ixtisosligi bo'yicha malakaviy imtihon

D A S T U R I

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi
Rayosatining 2023-yil «3» 06 338-sonli qarori bilan tasdiqlangan

TOSHKENT – 2023

ANNOTATSIYA

“Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi” ixtisosligidan malakaviy imtihon qabul qilish dasturi O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida” Qonuni hamda pedagogika fanini rivojlantirishga oid mavjud me’yoriy hujjatlar asosida yaratilgan bo‘lib, psixologik-pedagogik tayyorlash tizimining muhim tarkibiy qismidir. Uning asosiy maqsadi - pedagogika ixtisosligi bo‘yicha talabgorning nazariy va kasbiy tayyorgarlik darajasini uning ushbu fanning shakllanishi va rivojlanishi tarixini, umumiy konsepsiyalari va metodologiya masalalarini, manbalarini, shu bilimlar tarmog‘ining asosiy nazariy va amaliy muammolarini, mavjud materialni nechog‘lik bilishini aniqlab berishi, uning ilmiy adabiyotni, shu jumladan, ilmiy tadqiqotlarning zamonaviy usullarini qanchalik egallaganligini ko‘rsatib berishi lozim.

Tuzuvchilar : p.f.d., akademik R.X.Djurayev
p.f.d., prof. X.Ibraimov
p.f.d., prof. R.G.Safarova
p.f.d., prof. M.Quronov

Taqrizchi: p.f.d., prof. Sh.Abdullayeva

Ushbu dastur institut kengashining 2023-yil 28-apreldagi 4-sonli yig‘ilishida tasdiqlangan.

SO‘Z BOSHI

Hozirgi davrda pedagogika fani pedagogik madaniyatni rivojlantirish, ularda yangicha tafakkurni tarkib toptirish, umumiy kasb tayyorgarligigini ta’minlashga yo‘naltirilgan.

Pedagogika nazariyasidan pedagogik ma’lumotga ega har bir talabgor, qaysi fan mutaxassisi bo‘lib yetishishidan qat’iy nazar o‘quv-tarbiyaviy faoliyatni muvaffaqiyatli olib borishi uchun zarur bo‘lgan pedagogik bilimlar va ko‘nikmalarning umumiy hajmini, umumkasbiy va shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim talablarini bilishlari lozim.

Pedagogika tarixi talabgorning umumpedagogik bilim darajasini, pedagogik merosimizga hurmat bilan munosabatda bo‘lishini aniqlaydi. Ta’lim va tarbiya nazariyasi va amaliyoti, tarbiya va ta’lim, uning rivojlanish jarayoni jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi va har bir tarixiy bosqichda ilmiy bilimlar darajasi bilan bog‘liqligi to‘g‘risida aniq tasavvur hosil qiladi.

Bunda pedagogikaning ijtimoiy taraqqiyot talabiga javob berganligi, ilmiy taraqqiyot bir butun tarbiya nazariyasi va amaliyot ekani hisobga olingan. Ta’lim amaliyoti, shuningdek, ta’limdagi yutuqlarning muhimligi ham nazarda tutiladi. U yoki bu pedagogik konsepsiyalar, ta’limotlarni tavsiflaganda shu ta’limotlar ijodkorining hayoti va faoliyatidagi eng muhim voqealarni asos qilib olish nazarda tutilgan.

Dastur pedagogika tarixini kishilik jamiyatining taraqqiyoti tarixi bilan uzviy aloqada bayon etishga mo‘ljallangan. Pedagogik fikr rivojlanishini izchil o‘rganish bo‘lg‘usi mutaxassislarga hozirgi davrda o‘tmishning ilg‘or pedagogikasining uzviy davomi ekanligini ko‘rsatish kelajak maorif va pedagogika taraqqiyoti yo‘nalishlarini anglab olishga yordam beradi.

“Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi” ixtisosligi bo‘yicha dasturning maqsad va vazifalari: talabgorlarning hozirgi zamon pedagogika fanining nazariy asoslari bilan qurollantirish; pedagogik tafakkurni shakllantirish negizini yaratish; pedagogik fikrlash qobiliyatini tarkib toptirish; “Ta’limning pedagogik qonuniyatlari hamda tamoyillari”ga mos holda tegishli qarorlar qabul qilish; Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Yusuf Xos Hojib, Alisher Navoiy, Abdulla Avloniy, Yan Amos Komenskiy, K.D.Ushinskiy va boshqa mutafakkirlarning ta’limiy-axloqiy, umumbashariy qadriyatlari hamda hozirgi zamon ta’lim texnologiyalarini bilish, ularni amaliyotda qo‘llay olishga o‘rgatishdan iborat.

“Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi” fanidan bilim va ko‘nikmalarga qo‘yiladigan talablar:

mazkur ixtisoslikni o‘rganish jarayonida quyidagi pedagogik tushunchalarni bilish va ko‘nikmalarga ega bo‘lish zarur:

- ta’lim-tarbiya ishlarini mustaqillik g‘oyalaridan foydalanilgan holda pedagogik qonuniyatlar va tamoyillarga uyg‘un holda o‘tkazish;
- pedagogik faoliyatni rejalashtirishda, yaqin, o‘rta davrni va istiqbolni ko‘zlab maqsad, vazifalarni belgilash;
- amaliyotda o‘qitish hamda ma’naviy-axloqiy tarbiyalashning asosiy shakllarini qo‘llash;
- amaliyotda o‘qitish va ma’naviy-axloqiy tarbiyalashning qulay metod va vositalarini qo‘llash, ma’lum vaziyatlarda ulardan to‘g‘ri foydalana olish;
- ta’lim jarayonini zamonaviy pedagogik texnologiyalar. Sharq va G‘arbning ilg‘or pedagogik tajribalaridan foydalangan holda tashkil etish;
- o‘z oldiga qo‘ygan vazifalarni to‘g‘ri bajarilishini tashkil etish;
- shaxs faoliyati va xulqini rag‘batlantirib borish;
- pedagogik vaziyatlar, ta’lim va tarbiya natijalarini tahlil eta olish, jamoani o‘rganish; o‘zlashtirmaslik sabablarini, kamchiliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish uchun samarali tadbirlarni belgilash;
- o‘z bilimini oshirib borish, amaliyotda pedagogika fanidagi yutuqlar, ilg‘or tajribalardan foydalanish, qulay pedagogik tadqiqotlar o‘tkazish, pedagogik faoliyatda yuzakichilik va bir qolipda ishlashga yo‘l qo‘ymay, ishga ijobiy munosabatni namoyon etish;
- guruh rahbari va tarbiyachi-murabbiy vazifalarining samaradorligiga erishish, tashqi ta’lim, ota-onalar, mahalla, jamoatchilik, bilan o‘z-o‘zini boshqarishni tashkil etish.

Talabgor “Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi” fanini o‘rganish davomida zamonaviy ta’lim texnologiyasi kompyuter, axborot texnologiyasi, pedagogik vaziyatlarni modellashtirish, pedagogik mazmundagi amaliy, ilmiy tadqiqot topshiriqlarini bajara olishini namoyon eta olishlari zarur.

Talabgorning “Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi”dan o‘rganilishi zarur bo‘lgan minimum bilimlar mazmuni.

1. Pedagoglik kasbi. Pedagoglik kasbining paydo bo‘lishi va ravnaq topishi. Sharq mutafakkirlari (Al-Xorazmiy, Abu Nasr Forobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali Ibn Sino, Alisher Navoiy va boshqalar) va G‘arb pedagoglari jamiyatda pedagoglik kasbining tutgan o‘rni haqida.

Bugungi kunda barkamol shaxsni shakllantirishga qo‘yilgan talablar. O‘qituvchi-murabbiyning o‘ziga xos fazilatlari ilmiy dunyoqarashi va insonparvarligi. Uning ijtimoiy-pedagogik nuqtai nazari, barkamol avlod tarbiyasi uchun o‘qituvchi-murabbiyning jamiyat oldidagi mas’uliyati, uning kasbiy bilimlari va ko‘nikmalari. Pedagog iste’dodi va qobiliyati. O‘qituvchi-murabbiyning pedagoglik axloq-odobi va nazokati, uning o‘quvchilar, ota-onalar va hamkasblari bilan muloqoti.

Pedagogik mahoratni egallash yo‘llari: Abu Nasr Forobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali Ibn Sino, Alisher Navoiy, Yan Amos Komenskiy, Lev Tolstoy, Hamza Hakimzoda Niyoziy, Abdulla Avloniy, Shakuriy va Behbudiy kabi buyuk shaxslarning ilmiy salohiyati va pedagogik madaniyati. Ularning pedagogika fani va maorif rivojiga qo‘shgan hissasi.

2. Pedagogika fan sifatida. Uning predmeti, maqsad va vazifalari. Pedagogik tadqiqot metodlari. Pedagogika ijtimoiy fan sifatida. Uning jamiyat taraqqiyotida tutgan o‘rni, rivojlanish bosqichlari va ilmiy-nazariy, amaliy istiqbolni belgilash vazifalari. Pedagogika fanining asosiy kategoriyalari va tushunchalari tarbiya, ta’lim (o‘qitish, o‘qish), ma’lumot, bilim, ko‘nikma va malakalar, rivojlanish. Pedagogika fanining tuzilishi. Pedagogika fanining tarmoqlari. Pedagogikaning falsafa, sotsiologiya, psixologiya, fiziologiya, meditsina va boshqa insonshunoslik fanlari bilan aloqasi. Pedagogika fanlari tizimi. Asosiy pedagogik jarayonlar va ularning bir butunligi, pedagogik jarayonlarni tadqiq qilishning o‘ziga xos xususiyatlari. Ilmiy pedagogik tadqiqotlarning nazariy va amaliy jihatlari. Pedagogika fanining ilmiy-tadqiqot metodlari va ularning tavsifi. Nazariy tadqiqot metodlari qiyosiy-tarixiy tahlil, qiyosiy taqqoslash, umumlashtirish, modellashtirish va boshqalar. Amaliy tadqiqot metodlari ilmiy kuzatish, suhbat, intervyu, so‘rovnoma, test, reyting, statistik tahlil, hujjatlar tahlili, ilmiy tajriba, ilmiy tajriba sinovi (tabiiy, laboratoriya, amaliy va boshqalar). Tajriba - sinov ishlari va ularni kuzatish metodikasi.

3. Shaxsning rivojlanishi, tarbiyasi va ijtimoiylashuvi. Pedagogik antropologiya. Shaxs haqida tushuncha. Individ - shaxs, shaxsning o‘ziga xosligi. Shaxs rivojlanishining biologik va ijtimoiy asoslari hamda jihatlari. Shaxs rivojlanishi va tarbiyasining o‘zaro uyg‘unligi. Bola shaxsi - tarbiya obyekti va subyekti sifatida. Shaxs faoliyati. O‘quvchi-yoshlarni yosh xususiyatlariga ko‘ra davrlarga bo‘lish. Ijtimoiylashuv jarayonida shaxsning shakllanishi.

4. Tarbiya maqsadi va vazifasi. Tarbiya maqsadi. Tarbiya maqsadining xilma-xilligi. Hozirgi demokratik jamiyatda har tomonlama rivojlangan, mustaqil fikr yuritadigan erkin shaxsni shakllantirish tarbiya maqsadi sifatida. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Jomiy, Davoniy, Navoiy, Avloniy va boshqalar) barkamol shaxs tarbiyasi haqida. Tarbiya vazifalari va mazmuni shaxsning milliy va umumbashariy qadriyatlarni o‘rganishi, uning intellektual (aqliy), fuqarolik, ma’naviy-axloqiy, jismoniy, mehnat, iqtisodiy, ekologik, estetik tarbiyasi haqida. Xorijiy mamlakatlar tarbiya konsepsiyasining asosiy g‘oyalari.

5. Didaktika - ta’lim nazariyasi sifatida. Ta’lim paradigmalari. Ta’lim va o‘qitish nazariyasi (didaktika)-pedagogika fanining tarkibiy qismi hamda ma’lumotli bo‘lish – ma’naviy-amaliy faoliyat jarayoni sifatida. Uning jamiyatda tutgan o‘rni. Didaktikaning vazifalari va ahamiyati, asosiy tushunchalari. Hozirgi davr didaktika rivojlanishining asosiy yo‘nalishlari (konsepsiyasi). Uzluksiz ta’lim konsepsiyasi. Rivojlanuvchi va tarbiyalovchi ta’lim konsepsiyasi. Uni hozirgi davr pedagogikasida amalga oshirishga turlicha yondashuvlar. O‘quv jarayonini “texnologiyalashtirish” konsepsiyasi. Uning ijobiy va salbiy tomonlari. Hozirgi davr didaktikasi tizimlari (an’anaviy va

"zamonaviy"). Hozirgi davr pedagogikasida ta'lim paradigmalari an'anaviy-konservativ, ilmiy, insonparvarlashgan (mantiqiy), ratsionalistik (bixevioristik), texnokratik, ezoterik.

6. Ta'lim jarayoni yagona tizim sifatida. Ta'lim tamoyillari. Ta'lim jarayoni mohiyati. Ta'lim jarayonining yagona tizim sifatida tasnifi. Ta'lim borliqni bilishning o'ziga xos shakli sifatida. O'qitish va o'qish jarayonlari tavsifi, ularning ta'lim jarayonidagi o'zaro aloqasi. Sharq (al-Forobiy, Beruniy, Ibn Sino) va G'arb mutafakkirlarining gneseologik g'oyalari (qarashlari) ta'lim jarayonining asosi sifatida. Ta'lim jarayonida o'zaro aloqa va bolalarning rivojlanishi. O'qitishning ta'limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi vazifalarining birligi. O'quvchi-yoshlarning o'quv faoliyati va uning tuzilishi. Tarbiyalanuvchilarning reproduktiv va ijodiy bilish faoliyati. Bilimlarni o'zlashtirish, malaka va ko'nikmalar jarayoni hamda shaxsning rivojlanishi. Ta'lim jarayonini tashkil qilishda tarbiyachilar yo'l qo'yadigan xatolar va ularning oldini olish. Ta'lim qonuniyatlari va tamoyillari. Ularning psixologik va fiziologik asoslovi. Sharq mutafakkirlari ta'lim tamoyillari haqida.

7. Ta'lim metodlari va vositalari. Ta'lim metodlari va usullari haqida tushuncha. Hozirgi zamon didaktikasi va xususiy metodikasida ta'lim metodlarini tavsiflashga turlicha yondashuvlar. Ayrim ta'lim metodlarining tavsifi. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Xorazmiy, Beruniy, Ibn Sino va boshqalar) ta'lim metodlari haqida. Turli yosh guruhlarida ta'lim metodlarini qo'llashning o'ziga xos xususiyatlari. Ta'lim mazmunining o'ziga xos xususiyatlari va o'quvchilarning bilish faoliyati, rivojlanish darajasiga ko'ra ta'lim metodlarini faollashtirish yo'llari. Ta'lim metodlarini takomillashtirish. Pedagogika tajribasida ta'lim metodlari samaradorligini oshirish yo'llari. Ta'limning texnikaviy vositalari, kompyuterlar va turli audiovidual vositalardan foydalanish imkoniyatlari.

8.Ta'limni tashkil etish turlari va shakllari. Ta'limni tashkil etishning asosiy shakllari. Ta'lim turlari: illyustrativ (an'anaviy); problemali (muammoli); programmalashtirilgan ta'lim. Ta'limni tashkil etish haqida tushuncha, uning xilma-xil turlari. Ta'lim maqsadi va o'quvchilarning yosh xususiyatlaridan kelib chiqqan holda o'quv ishlarining turli shakllaridan foydalanish. Ta'limni tashkil etishning an'anaviy shakli. Dars tiplari va tuzilishi. Hozirgi zamonda dars va darslarni modernizatsiyalash yo'llari. Darsda o'quvchilar o'quv faoliyatini tashkil qilishning yalpi, guruhli va yakka tartibdagi shakllarini uyg'unlashtirish. Ta'limni tashkil etishning noa'anaviy shakllari; o'quv dialogi, munozara, didaktik (ishbop, rolli) o'yinlar, trening, press-konferensiya, o'tkir zahnlilar klubi, musobaqa darslari, auksion, "mo'jizalar maydoni", "tergovni bilimdonlar olib boradi", bayt-barak va boshqalar. Ma'ruza va seminar mashg'ulotlari, konsultatsiyalar, ekskursiyalar, praktikumlar, konferensiyalar. O'quvchilarning uy vazifalari, uni tashkil etish mazmuni va metodlari. Ta'lim shakllarini rivojlantirish istiqboli. O'quv ishlarini tashkil etishning darsdan tashqari shakllari: fan to'garaklari, ilmiy jamiyatlar, olimpiadalar va boshqalar. O'qituvchi faoliyatida, o'quv ishlari turli shakllarining o'zaro aloqadorligi.

9. Tarbiya jarayoni mohiyati va mazmuni. Tarbiya tamoyillari. Tarbiya jarayoni tushunchasi va tuzilishi. Pedagogik jarayon qonuniyatlari. Tarbiya jarayoni mohiyati va o'ziga xos xususiyatlari. Tarbiya jarayoni tizimi va tuzilishi hamda uning qonuniyatlari. Tarbiya jarayoni mazmuni hamda tarbiyalanganlik mezonlari. Tarbiya tamoyillari. Unga qo'yiladigan talablar tavsifi. Tarbiyaning ijtimoiy yo'nalganligi va yaxlitligi; tarbiyaning ijtimoiy hayot, mehnat faoliyati bilan aloqadorligi; har bir o'quvchi shaxsining o'ziga xos va shaxsiy munosabat hamda yosh xususiyatlarini hisobga olish. Tarbiyaviy ta'sir etishda yagona talab va uyg'unlik.

10. Bolalar tarbiya jamoasi-yagona pedagogik jarayonning asosiy shakli. Mustaqil fikrlovchi erkin shaxsni shakllantirish ta'lim va kadrlar tayyorlash milliy modelining asosiy maqsadi sifatida. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Navoiy, Avloniy va boshqalar) barkamol shaxsga xos fazilatlar haqida. Shaxsning boshqalar bilan muloqot qilishga ehtiyoji. Shaxsning jamoada qaror topishi. Jamoa haqida tushuncha. Sharq mutafakkirlari jamoa va uning shaxsga ta'siri to'g'risida. Jamoaning pedagogik vazifalari. Jamoaning turlari. Bolalar va yoshlar jamoasining belgilari va tuzilishi. Jamoaning tarkib topish mexanizmi bosqichlari. O'quvchi-yoshlar uyushmalariga pedagogik rahbarlik.

11. Tarbiyaning umumiy metodlari. Tarbiya metodlari haqida tushuncha. Tarbiya metodlarining maqsadi, prinsiplari, mazmuni va o‘quvchilarning yosh, o‘ziga xos xususiyatlariga, tarbiyalanganlik darajasiga bog‘liqligi. O‘zbek xalq pedagogikasida tarbiya metodlari. Tarbiyada ibrat-namuna ko‘rsatishning tutgan o‘rni. Ishontirish metodlari, hikoya, munozara, suhbat, ma’ruza va boshqalar. Tarbiya usullari; muhokama, ishonch bildirish, tushunish, hamdardlik bildirish, rag‘batlantirishi tanqid va boshqalar. Ijtimoiy xulq-atvor tajribasini shakllantirish metodlari: Bolalar hayotini uyushtirish va ular bilan hamkorlik qilishning mohiyati. Jamoa istiqboli, o‘yin, yagona talablar, o‘z-o‘zini boshqarish, musobaqa, o‘z-o‘ziga xizmat va boshqalar.

12. Ilmiy dunyoqarashni shakllantirish va o‘quvchilarni aqliy tarbiyalash. Ilmiy dunyoqarash, tafakkur va milliy mafkurani shakllantirish o‘quv-tarbiya jarayoni maqsadi sifatida. Aqliy tarbiya va ilmiy dunyoqarashning asosiy belgilari va mohiyati. Ilg‘or ilmiy dunyoqarashning asosiy tarkibiy qismlari: ilmiy qarash, e’tiqod, ilmiy tafakkur. Sharq mutafakkalari (Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Yusuf Xos Hojib, Naqshbandiy, Navoiy va boshqalar.), ilmiy bilim va aqliy tarbiyani tashkil qilish, uning mazmuni va metodlari haqida. Aqliy tarbiyaning vazifalari va mazmuni. Bilim, malaka va ko‘nikmalarning shakllanishi-aqliy tarbiya asosi sifatida. O‘quvchilarning intellektual rivojlanishi. Umumiy ta’lim fanlarini o‘qitishda aqliy faoliyat madaniyati, malaka va ko‘nikmalarini shakllantirish. Iqtisodiy tarbiya o‘quvchilarda ilmiy dunyoqarashni shakllantirishning tarkibiy qismi sifatida. Bozor munosabatlari hamda iqtisodiy islohotlar sharoitida tarbiyaning vazifalari va mazmuni. Dars, darsdan tashqari mashg‘ulotlar va oilada iqtisodiy tarbiya. Ekologik tarbiya o‘quvchilar dunyoqarashini shakllantirishning tarkibiy qismi sifatida. Ekologik ong va madaniyatni shakllantirish. Dars va darsdan tashqari mashg‘ulotlar hamda oilada ekologik tarbiya shakl va metodlari.

13. Fuqarolik tarbiyasi. Shaxsni shakllantirish, kamol toptirish jarayonida fuqarolik tarbiyasining vazifalari va mazmuni. Fuqarolik tarbiyasining vazifalari ta’limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi. Fuqaroning yetuklik mezonlari. O‘quvchilarni fuqarolik ruhida tarbiyalashda davlat ramzlaridan (O‘zbekiston Respublikasi madhiyasi, O‘zbekiston Respublikasi gerbi, O‘zbekiston Respublikasi bayrog‘i) foydalanish. Fuqarolik tarbiyasining umuminsoniy jihatlari; tinchlikni saqlash, ekologik muammolar, tinchlik va jahon badiiy madaniyatini saqlash, iqtisodiy, ilmiy, madaniy hamkorlik. Vatanparvarlik va baynalminallik - fuqarolik tarbiyasining asoslari. “Vatanparvarlik” tushunchasining mohiyati. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Navoiy, Avloniy va boshqalar.) vatanparvarlik tarbiyasi haqida. Vatanni sevmoq - iymondandir. “Baynalminallik” tushunchasining mohiyati xalqlar do‘stligi, tenglik, birodarlik; millatlararo hamjihatlik; boshqa millat vakllari, ularning urf-odatlari, an’analariga hurmat, ehtirom. Vatanparvarlik va baynalminallik tarbiyasining mazmuni va metodlari, uning tashkil qilish shakllari. Harbiy - vatanparvarlik tarbiyasi. Vatanni himoya qilish hissisni shakllantirish. Harbiy Vatanparvarlik tarbiyasining shakllari darslar, to‘garaklar, klublar, “Vataparvar” o‘yini va boshqalar.

Huquqiy tarbiya. O‘quvchilarda huquqiy ong va xulq atvorni shakllantirish fuqarolik tarbiyasining tarkibiy qismi sifatida. Huquqning ijtimoiy vazifalari: boshqaruvchi, tartibga soluvchi, himoya qiluvchi, muhofaza etuvchi, tarbiyaviy.

Huquqiy tarbiyaning mohiyati va tuzilishi huquqiy savodxonlik (huquqiy bilimlar)-boshlang‘ich huquqiy bilimlarni egallash; axloqiy va siyosiy xis-tuyg‘ular - qonunga hurmat, fuqarolik shon-sharafini his qilish, huquqiy tafakkur - huquq me’yorlari nuqtai nazaridan kishilarning hatti-harakatlari, fe’l-atvorini baholash. Huquqiy madaniyat-huquqiy tarbiyaning asosi sifatida. Huquqiy madaniyatning tuzilishi, huquqiy me’yorlarni bilish, ulardan foydalanish ko‘nikmasi. Huquqiy tarbiyaning mazmuni, metodlari va tashkiliy shakllari. Yoshlar o‘rtasida huquqbuzarlikning oldini olishda huquqiy tarbiyaning ahamiyati.

14.Mehnat tarbiyasi. Shaxsni kamol toptirish jarayonida mehnat tarbiyasining maqsadi va vazifalari. Sharq mutafakkirlari mehnat tarbiyasi haqida. Mehnatning mohiyati va vazifalari. Mehnat qilish ongning bosh vazifasi odamlarda ongli mehnatkash, mulkdorlik psixologiyasini shakllantirish.

Bozor munosabatlariga o‘tish sharoitida ta’lim muassasalarida mehnat tarbiyasi tizimi va uning mazmuni. Mehnat faoliyatining asosiy turlari: o‘quv mehnati, ijtimoiy foydali mehnat, o‘z-o‘ziga xizmat qilish mehnati, ishlab chiqarish mehnati. Bozor munosabatlarini rivojlantirish va iqtisodiy islohotlar sharoitida iqtisodiy tarbiya vazifalari, metodlari va mazmuni.

15. O‘quvchilarni yuksak ma’naviy-axloqiy tarbiyalash. Axloq - ijtimoiy ong, ta’sir ko‘rsatish va tarbiyalash shakli sifatida. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Navoiy, Abdulla Avloniy va boshqalar)ning ma’naviy-axloqiy g‘oyalari, hozirgi kunda shaxsni ma’naviy-axloqiy kamol toptirish va shakllantirishda ularning ahamiyati.

Ma’naviy-axloqiy tarbiya mezonlari. Pedagogik qarovsiz qolgan o‘quvchilarni ma’naviy-axloqiy tarbiyalashning o‘ziga xos xususiyatlari. O‘quvchi-yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlash. Jinsiy tarbiya.

16. Nafosat tarbiyasi. Nafosat tarbiyasining maqsad va vazifalari. Maktabda nafosat tarbiyasining mazmuni, shakl va metodlari. Nafosat tarbiyasida umuminsoniy va milliy, ma’naviy qadriyatlardan foydalanish. Ta’lim jarayonida nafosat tarbiyasi. San’at asarlari, dunyo va milliy madaniyat, tarixiy va me’moriy yodgorliklarni, Vatan tabiati boyliklarini qadrlash va avaylab asrash ko‘nikmalarini shakllantirish. Yoshlarning nafosat tarbiyasida salbiy holatlarning oldini olish (yoshlar orasiga ma’naviy jihatdan saviyasiz san’at asarlarining kirib kelishiga yo‘l qo‘ymaslik). Jismoniy tarbiya. Shaxsning har tomonlama kamol topishida jismoniy tarbiyaning o‘rni va vazifalari haqida. Sharq mutafakkirlari jismoniy tarbiya haqida. O‘quvchi-yoshlarni jismoniy tarbiyalashning kompleks dasturi. Jismoniy tarbiyaning chaqiriqqacha harbiy tayyorgarlik bilan bog‘liqligi. Jismoniy tarbiyaning tashkiliy shakllari. Jismoniy tarbiya mashg‘ulotlari, jismoniy tarbiya va sport seksiyalari. Ommaviy bayramlar. Musobaqalar. Turizm. Spartakiadalar. O‘quvchi-yoshlar salomatligini mustahkamlash va chiniqtirishda tabiiy omillardan foydalanish. O‘quvchi-yoshlar sport majmualarining o‘ziga xos xususiyatlari. O‘quvchilar gigaenasi muammolari. O‘quvchi-yoshlarning turmushi, mehnati, dam olishining kun tartibi, o‘quvchilarning o‘z-o‘zini jismoniy chiniqtirishni tarbiyalashga rag‘bat uyg‘otish. Oilada bolalarning jismoniy tarbiyasi. Ular tarbiyasining jinsiy va axloqiy-estetik jihatlari. O‘quvchi-yoshlarni kashandachilik va alkogolizmga nafrat ruhida tarbiyalashning jismoniy va axloqiy jihatlari.

17. Oilada tarbiya asoslari. Jamiyat taraqqiyotining turli davrlarida oila tarbiyasining konseptual asoslari; umuminsoniy qadriyatlar, shuningdek, to‘g‘rilik, or-nomus, qadr-qimmat, mehr-shavqat, insonparvarlik va mehnatsevarlik, yaxshilikka-yaxshilik bilan javob qaytara olish kabi fazilatlarni shakllantirish. Oila va uning tarbiyaviy vazifalari. Oilaning hozirgi davrdagi muammolari. Oila a’zolarining axloqiy munosabatlari. Oila tarbiyasining huquqiy asoslari. Davlat va hukumatning oilani mustahkamlashga g‘amxo‘rligi. “Oila” ilmiy-amaliy Markazining vazifalari va faoliyatining mazmuni. “Maktab, oila va jamoatchilik” Konsepsiyasining asosiy yo‘nalishlarida, oila va jamoatchilikning o‘zaro aloqadorligi shakllari. Sharq mutafakkirlari Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Yusuf Xos Hojib, Alisher Navoyiy, Abdulla Avloniy va boshqalar oila tarbiyasi haqida. Oila tarbiyasida umuminsoniy va milliy an’analardan foydalanish.

Oila - umuminsoniy qadriyat va jamiyatning asosiy negizi sifatida. Oila - o‘ziga xos jamoa. Oilaning turmush tarzi, urf-odatlari, an’analari, fuqarolik yetukligi va madaniy munosabatlarning tarbiya jarayoni va natijalariga ta’siri. Oilaviy haetni tashkil etish; oila a’zolarining kun tartibi, majburiyatlari. Oilaning farzandlar o‘quv faoliyatiga g‘amxo‘rligi. Dam olishni tashkil etish. Oilada o‘quvchilarni tarbiyalash shart-sharoitlari. Bolalarni ota-onalar va katta yoshlilarga hurmat ruhida tarbiyalash. Oila tarbiyasi qoidalari. Oila tarbiyasida xatoliklar va qiyinchiliklar, ularni bartaraf etish yo‘llari.

18. Pedagogika tarixi fan va o‘quv predmeti sifatida. Uning maqsad va vazifalari. Maorif va pedagogika tarixi fan va o‘quv predmeti sifatida. O‘rganiladigan predmetning maqsadi va vazifalari. Uning moddiy va ma’naviy taraqqiyot bilan bog‘liqligi. Maorif va pedagogika tarixini davrlashtirish muammolari.

19. Eng qadimgi davrlardan VII asrgacha ta’lim-tarbiya va pedagogik fikrlar. Eng qadimgi yodgorliklarda inson tarbiyasiga oid fikrlar. Qadimgi davrlarda tarbiyaning kelib chiqishi va uni kishilarning mehnat faoliyati bilan bog‘liqligi. Ibtidoiy odamlar hayotida tarbiyaning o‘ziga xos

xususiyatlari. Folklor namunalarida og'zaki ta'lim usullarining ifodalanishi. Qadimgi afsonalar, qo'shiqlar, "O'gitnoma"larda axloq-odob, ta'lim-tarbiyaga oid masalalarning ifodalanishi. Qadimgi davlatlar So'g'diyona, Baqtriya va Xorazmda ta'im-tarbiyaning rivojlanishi. Mazkur davlatlarda pedagogik fikrlarning paydo bo'lishi. Eng qadimgi yozma manbalarda ta'lim-tarbiya masalalari. "Avesto" - eng qadimgi ma'rifiy yodgorlik namunasi. Qadimgi "Avesto", xorazm, so'g'd, uyg'ur, turkiy-run yozuvlarining ta'lim-tarbiyani rivojlantirishdagi o'rni. O'rxun-Enasoy obidalari, ularning ma'rifiy a'amiyati. Kultegin, Bilga hoqon, Tunyuquq bitiklarida ta'lim-tarbiyaning o'ziga xos xususiyatlari. Turkiy xalqlarning dastlabki savod maktablari. Somoniylar davlatida yoshlarga harbiy-jismoniy tarbiya berish. "Oyinnoma" - harbiy-jismoniy ta'lim-tarbiyaga oid dastlabki didaktik asar sifatida.

20. VII asrdan XIV asrning birinchi yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikr taraqqiyoti. Islom dini yoyilishining ta'lim-tarbiyaga ta'siri. Musulmon maktablarida ta'lim-tarbiya mazmuni. Arab tilining savdo va madaniy aloqalar tiliga aylanishi. Qur'onning muqaddas falsafiy-axloqiy asar sifatida o'rganilishi. G'azzoliy-islom falsafasi va pedagogikasining asoschisi sifatida. "Kimyoi saodat" asari va uning tarbiya taraqqiyotidagi o'rni. Masjidlar va ular huzuridagi maktablarda ta'lim-tarbiya. Savod chiqarish uslubiyoti. "Chor kitob" va "Xaftiyak" - dastlabki savod darsliklari sifatida. Hadis ilmining paydo bo'lishi. Imom Ismoil al-Buxoriy, at-Termiziy va boshqa muhaddislarning hadis ilmini yaratishdagi xizmatlari. Imom al-Buxoriyning "As-saxix", "Al-adab al-mufrad" asarlarining inson ma'naviy kamolotining tarkib topishidagi o'rni. Sharq Uyg'onish davri va unda ta'lim-tarbiyaning taraqqiy etishi. Al-Xorazmiy, Abu Nasr Forobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sinolarning umumpedagogik hamda didaktik g'oyalari. Mahmud Qoshg'ariy, Yusuf Xos Hojib, Kaykovus, Ahmad Yugnakiylarning ta'limiy-axloqiy qarashlari. Mahmud Qoshg'ariy va uning "Devoni lug'atit turk" asari. Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig"i ta'lim-tarbiyaga oid birinchi asar sifatida. Kaykovusning "Qobusnoma" asari. Asarning pedagogik fikr taraqqiyotida tutgan o'rni. Ahmad Yugnakiy va uning "Hibbat ul-haqoyiq" asari. Hunar o'rganishga doir risolalar haqida. Ahmad Yassaviy "Hikmatlar"ining axloqiy-ma'rifiy ahamiyati. Ta'limiy-axloqiy asarlarning tarjima qilinishi. Shayx Sa'diyning yirik axloqiy-falsafiy asari "Guliston"ning shaxs kamolotini tarkib toptirishdagi o'rni.

21. XIV- XVI asrlarda tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar. XIV- XVI asrlarda Movarounnahrda ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar. Ijtimoiy hayotning tarbiya, ta'lim va pedagogik fikr taraqqiyotiga ta'siri. Ilm-fan, ta'lim-tarbiyaning ravnaq topa borishi.

Movarounnahrda Amir Temurning markazlashgan mahalliy davlatining paydo bo'lishi va uning ilm-ma'rifatning taraqqiy etishidagi roli. Maktab va madrasalarda ta'lim-tarbiya xususiyatlari. Tabiiy fanlarni o'qitishning rivojlanishi. Ulug'bekning ilm-ma'rifat sohasidagi xizmatlari. Uning davrida ta'lim-tarbiya tizimi. Zahiriddin Muhammad Boburning ilm-ma'rifat, ta'lim-tarbiya sohasidagi xizmatlari. Abdurahmon Jomiy, Alisher Navoiy, Davoniy, Husayn Voiz Koshifiylarning ta'limiy-axloqiy merosi. Navoiyning "Hayrat ul-abror", "Mahbub ul-qulub" asarlari. Navoiyning maktab va madrasalarni rivojlantirishdagi faoliyati. Abdurahmon Jomiy, Alisher Navoiylarning axloqiy qarashlari. Jomiyning "Tuhfatul ahror", Alisher Navoiyning "Mahbub ul-qulub" asarlarining shaxs kamolotidagi ahamiyati. Davoniyning axloqiy qarashlari. "Axloqi Jaloliy" asarining pedagogik fikr taraqqiyotida tutgan o'rni. Husayn Voiz Koshifiyning axloqiy qarashlari. "Futuvvatnomai Sultoniy" asari va uning axloqiy tarbiyada tutgan o'rni.

22. XVII asrdan XIX asrning yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar. XVII- XVIII asr va XIX asrning birinchi yarmida Buxoro, Qo'qon va Xiva xonliklarida ilm-fan taraqqiyoti. Xonliklarda masjid-madrasalarning bunyodga kelishi. Madrasalarda "Qur'on", "Tafsir", "Odob as-solihin", "Sabot ul-ojizin", "Kimyoi saodat", "Hadis", "Shamoyil ul-nabi", "Hikmat ul-ayn"larning o'rganilishi. Qo'qon va boshqa xonliklarda qizlar maktablari.

Jahon Otin Uvaysiy va uning qizlar maktabi. Muhammad Sodiq Qoshg'ariy va uning "Odob as-solihin" asari. Kaykovusning "Qobusnoma", Sa'diyning "Guliston" kabi ma'rifiy asarlarining turkiy tilga tarjima qilinishi. Muhammad Sodiq Qoshg'ariyning "Odob as-solihin" asarida odob-axloq masalalari.

23. XIX asrning ikkinchi yarmi va XX asr boshlarida tarbiya va pedagogik fikrlar. Turkiston o‘lkasida islom-diniy tarbiyaviy muassasalarning an’anaviy tizimi. Turkistonda chorizm maktab siyosatining boshlanishi. Musulmon maktablariga bo‘lgan salbiy munosabat. Turkiston o‘lkasida pedagogik fikrlarning paydo bo‘lishi. Siddiqiy, Hamza, Shakuriy, Avloniy, Behbudiy va boshqalarning maktab va maorifning rivojlantirishdagi xizmatlari. Turkistonda jadidchilik harakati. Yangi usul maktablarining paydo bo‘lishi. I.Gasprali faoliyati. Munavvar Qori, Avloniy, Shakuriy, Behbudiylarning yangi usul maktablarini tashkil etish borasidagi faoliyati. Said Rasul Said Azizovning “Ustodi avval” darsligi. Abdulla Avloniyning “Turkiy Guliston yoxud axloq” asarida ta’lim-tarbiya tizimi. Hamza, Fitrat faoliyati va milliy pedagogik merosi.

24. 1917-1990-yillarda O‘zbekistonda maktab va pedagogika fani. 1917 yilda O‘zbekiston Respublikasi mustaqilligi e’lon qilingunga qadar bo‘lgan davrda O‘zbekistonda xalq ta’limi va pedagogika fanida turg‘unlik. 70 yil davomida xalq ta’limida adolatsiz milliy siyosatning amalga oshirilishi. Xalq maorifi sohasida maktab darsliklari va o‘quv qo‘llanmalarining yaratilishi. Ta’lim-tarbiya jarayonining mustabid tuzum maqsadiga muvofiq tashkil etilishi va uning salbiy oqibatlari. O‘zbekiston ma’rifatparvarlari Shakuriy, Behbudiy, Abdulla Avloniy, Hamza, Fitrat va boshqalarning ilmiy-pedagogik merosining o‘rganilishi.

25. Mustaqil O‘zbekiston Respublikasida ta’lim tizimi va pedagogik fikr taraqqiyoti. O‘zbekiston Respublikasida mustaqillikning e’lon qilinishi va ta’lim tizimidagi islohotlar. Milliy maktabni tashkil etish muammolari. “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonun va “Kadrlar tayyorlash milliy dasturi”. Pedagogik tadqiqotlarning asosiy yo‘nalishlari. O‘zbek xalqining ma’rifiy qadriyatlaridan ta’lim-tarbiyada foydalanish.

26. Jahon pedagogika fani rivojlanishi tarixining bayoni. Qadimgi Yunoniston va Rim davlatlarida ta’lim-tarbiya. Qadimgi Sharq davlatlarida va Yunonistonda pedagogik fikrlarning paydo bo‘lishi. Qadimgi Yunoniston (Sparta, Afina) davlatlarida tarbiya va ta’lim tizimi. Qadimgi yunon faylasuflari (Suqrot, Aflotun, Arastu va Demokrit) ta’limotida tarbiya masalalari. G‘arbiy Yevropa mamlakatlarida ta’lim-tarbiya. Ya.A.Komenskiyning pedagogik tizimi. Uning pedagogika fani taraqqiyotidagi ahamiyati. Rus pedagog olimlarining pedagogik g‘oyalari. K.D.Ushinskiyning pedagogik merosi. XIX asr va XX asr boshlarida G‘arbiy Yevropa, AQSh, Rossiyada pedagogik ilohotlar va uning asosiy oqimlari. Jahon mamlakatlarida pedagogikaning fan sifatida rivojlanishi.

27. Hozirgi davrda jahon rivojlangan mamlakatlarida xalq ta’limi va pedagogika fani. Iqtisodiy rivojlangan mamlakatlarda ta’lim tizimi va maktablarda ta’lim-tarbiya amaliyoti. Jahon mamlakatlaridagi zamonaviy-ijtimoiy bilimlar tizimida pedagogika fani va uning asosiy omillari. AQSh, Yaponiya, Angliya, Turkiya, Janubiy Koreyada ta’lim va tarbiya tizimi, mazmuni va taraqqiyoti.

13.00.01 – Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi ixtisosligi bo‘yicha malakaviy imtihon savollari:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar, oliy ta’limdan keyingi ta’lim va pedagogika sohasidagi qarorlari, Farmonlari, Vazirlar Mahkamasining qarorlarida belgilangan vazifalar tahlil (so‘nggi besh yildagi qarorlar olinadi. Har bir qaror alohida savol tariqasida beriladi)
2. Tarbiyaning paydo bo‘lishi va tarixiy rivojlanishi
3. Zamonaviy pedagogikada ta’lim paradigmalari
4. Ta’lim mazmuni: asosiy tushunchalari, shakllantirishga qo‘yiladigan talablar.
5. Ta’lim jarayonini tashkil etishda tarbiyachilar yo‘l qo‘yadigan xatolar va ularning oldini olish.
6. Ta’limni tashkil qilishning an’anaviy shakllari. Dars turlari. Darsning tuzilishi.
7. O‘quv jarayonini “texnologiyalashtirish” konsepsiyasi. Uning ijobiy va salbiy tomonlari
8. Shaxsning psixologik va fiziologik rivojlanish qonuniyatlari
9. Abu Rayxon Beruniyning ma’rifiy qarashlari

10. Darsda o‘quvchilar o‘quv faoliyatini tashkil qilish. O‘quv faoliyatining yalpi (ommaviy), guruhli va indvidual shakllari
11. Ta’lim muassasalarini bozor munosabatlari sharoitida rivojlantirish strategiyasi
12. O‘quv-tarbiya jarayonini nazorat qilish: turlari va funksiyalari, baholash mezonlari
13. Pedagogika fanida yangi tarmoqlarning yuzaga kelishi va rnivojlanish istiqbollari
14. Davlat ta’lim standartlari –tuzilmasi, ishlab chiqilishi va amalda qo‘llanilish tartibi
15. Metodologiya tushunchasi. Metodologik bilimlar darajasi. Metodologik madaniyat
16. Folklor namunalarida og‘zaki usullarning ifodalanishi. Qadimgi afsonalar va qo‘shiqlar.
17. Ta’lim tizimi va turlari. Oliy ta’limdan keyingi ta’limning maqsad va vazifalari
18. Pedagogik muloqot tavsifi, uning turlari. Verbal va noverbal muloqot.
19. Qadimgi davlatlar. So‘g‘diyona, Xorazm va Baqtriyada ta’lim-tarbiyaning rivojlanishi
20. Mustaqillik yillarida pedagogik fikrlar rivojlanishining asosiy yo‘nalishlari
21. Kreativlik tushunchasi, ta’riflari va pedagogik psixologik asoslari
22. Bilimlarning ko‘nikma va malakalarga aylanishi
23. Eng qadimgi yozma manbalarda ta’lim-tarbiya masalalarining aks etishi.
24. Pedagogik texnika va uni shakllantirish uslublari
25. Zamonaviy jahon ta’lim tizimidagi global tendensiyalar
26. Insonning yosh bo‘yicha davrlari tavsifi, yosh davrlari psixofiziologiyasi
27. Didaktikaning asosiy tushunchalari. Didaktik tizimlar
28. Xorijiy mamlakatlar tarbiya konsepsiyasining asosiy g‘oyalari
29. Shaxsning rivojlanishi va ijtimoiylashuvchi
30. 1917-1991 yillarda O‘zbekistonda ta’lim tizimi va pedagogik qarashlar
31. Pedagogika fanida ilmiy-metodologik yondashuv
32. Mustaqillik yillarida uzluksiz ta’lim tizimiga xorijiy talablaring joriy etilishi
33. G‘arbiy Yevropada maktab va pedagogik fikrlar
34. Faoliyat tushunchasi va uning asosiy tavsiflovichi belgilari
35. O‘quv jarayoni funksiyalari
36. Jamoa haqida tushuncha. Jamoaning pedagogik vazifalari
37. Ta’lim tizimi turlari
38. Xorijiy davlatlar ta’lim modellari
39. Pedagogika ijtimoy fan sifatida. Pedagogika fanining ob’ekti va predmeti.
40. Testlar turlari va ularni qo‘llash imkoniyatlari
41. Pedagogikada gender xususiyatlarining o‘ziga xosligi
42. Pedagogik tadqiqotlarda matematik modellashtirish
43. Oila tarbiyasi va oila pedagogikasi
44. Tarbiya jarayoni mazmuni va tarbiyalanganlik darajasi
45. Ta’limning tashkiliy shkalari. Turli tipdagi darslar tuzilmasi
46. Avtodidaktika – bilim oluvchi ta’lim texnologiyasini loyihalash nazariyasi va amaliyoti sifatida
47. Ta’lim vositalarininrg tavsiflanishi
48. Pedagogikaning taraqqiyot bosqichlari
49. Impakt faktor tushunchasi, hisoblash metodikasi, afzallik va kamchiliklari
50. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar tavsifi
51. Aksiologiyaning fan tarmog‘i sifatidagi tavsifi
52. Shaxs kamoloti ijtimoiy-biologik hodisa, pedagogik jarayon ob’ekti va sub’ekti sifatida
53. Ta’lim muassasasi va pedagoglar attestatsiyasi
54. Ta’lim metodlarining tavsiflanishi
55. Neyropedagogika tasnifi.
56. Ta’lim mazmunini tanlash prinsiplari
57. Ta’lim sifati menejmenti va uning asosiy turlari
58. O‘quv maqsadlari taqqosnomasi va mohiyati
59. Ilmiy bilim, ularni amaliyotda qo‘llash ko‘nikma va malakalarini shakllantirish

60. Nodavlat ta’lim muassasalari faoliyatining shakllantirilishi
61. Inklyuziv ta’limni amalga oshirishning, psixologik-pedagogik asoslari
62. Abu Nasr Farobiyning pedagogik qarashlari
63. Alisher Navoiyning pedagogik qarashlari
64. Tajriba-sinov ishlarida validlik tushunchasi
65. Ta’lim muassasalarida o‘quv jarayonining rejalashtirilishi
66. Pedagogikada fanlararo aloqadorlik g‘oyalari va tamoyillari
67. Prognostik tadqiqotlarning metodologik asoslari
68. Pedagogik antropologiya va uning zamonaviy tendensiyailari
69. Respublikamizda ikki diplomli mutaxassislar tayyorlash: mohiyati, holati va istiqbollari
70. Ta’lim muhitini yaratish va rivojlantirish texnologiyalari
71. Zamonaviy pedagogikaning innovatsion rivojlanish tendensiyalari
72. Pedagogik tadqiqotlarnring ijtimoiy-falsafiy jihatlari
73. Masofaviy va mediata’limni rivojlantirish omillari
74. Ta’lim sohasida davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlari
75. Ta’lim tizimini insonparvarlashtirish va gumanizatsiyalash prinsiplari
76. Ilmiy bilishning sinfdan tashqari usul va vositalari
77. Jismoniy tarbiya va sog‘lamlashtirishning zamonaviy pedagogik aspektlari
78. Jadidilarning pedagogik qarashlari
79. Magistrlik dissertatsiyalarini rasmiylashtirish va metodologik asosini shakllantirish
80. Pedagogik va psixologik bilimlarning didaktik aloqdorligi
81. Pedagogik tadqiqotlar mantig‘i
82. Yevropa va Osiyo Uyg‘onish davrida gumanistik g‘oyalarning shakllanishi
83. Shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim: mohiyati, prinsiplari, texnologiyalari
84. Ta’limda uzluksiz va uzviylik prinsiplari
85. Ta’limni tabaqalashtirish va indvidullashtirish: asosiy prinitsiplari va usullari
86. Pedagogikada qo‘shimcha ta’lim, uning shakllari
87. Amaliy pedagogika: mohiyati, holati va shakllari
88. Oliy ta’lm-fan va ishlab chiqarish integratsiyasi
89. Tarbiyalanuvchilarning reproduktiv va ijodiy bilish faoliyati
90. Ta’limning texnikaviy vositalari, kompyuterlar va turli audiovidual vositalardan foydalanish imkoniyatlari.
91. Fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish, fuqarolik hissini rivojlantirishning pedagogik tamoyillari
92. Oila-mahalla-maktab hamkorligini tashkil etishning didaktik va metodik asoslari
93. Yoshlarda innovatsion fikrlashni rivojlantirish jarayonini boshqarishning pedagogik aspektlari
94. Qadimgi yunon faylasuflari (Suqrot, Aflotun, Arastu va Demokrit) ta’limotida ta’lim-tarbiya masalalarining tavsiflanishi
95. Pedagogik loyihalashtirish va modellashtirish
96. Ta’lim oluvchilarda mafkuraviy immunitet, yuksak insoniy fazilatlarni shakllantirishning pedagogik aspektlari
97. Ta’lim tizimi zahiralarini yaratish jarayoni va uning pedagogik imkoniyatlari
98. Tarbiya mohiyati, Tarbiya mazmuni. Tarbiyani amalga oshirish prinsiplari
99. Pedagogik tadqiqot metodologiyasi (tadqiqotning mafkuraviy asoslari.
100. Pedagogika fanining rivojlanishiga tadqiqot yondashuvlari, ularning mosligi va qo‘llanilish chegaralari; pedagogik tadqiqot usullari;
101. Pedagogika fanining predmeti sohasini rivojlantirish; pedagogika fani; pedagogik tadqiqotda fanlararo munosabatlarning o‘ziga xosligi.
102. Pedagogika fani va o‘quv amaliyoti o‘rtasidagi munosabatlarning dialektik tabiati.
103. Prognozli tadqiqotning metodologik asoslanishi; keng ko‘lamli jamoaviy tadqiqotlarning metodologik asoslanishi; pedagogik tadqiqot sifati).

104.Pedagogika fani va o‘quv amaliyotining rivojlanish tarixi (o‘quv amaliyotining tarixiy rivojlanishini tahlil qilish.

105.Ilmiy-pedagogik g‘oyalar, tushunchalar, nazariyalarni shakllantirish va rivojlantirish; o‘tmishning atoqli pedagoglari pedagogik merosini monografik o‘rganish.

106.Etnopedagogika tarixi; pedagogik leksiksiterminologiyaning rivojlanishi).

107.Ta’lim tushunchalari (ta’limning ijtimoiy-madaniy shartlilik dinamikasi; ta’limning ijtimoiy oqibatlari

108.Ta’lim orqali talabalarni yangi ijtimoiy muhitga integratsiyalashuvi tushunchalari; ta’lim sifati va uni baholash texnologiyalari; ta’lim muhitini yaratish va rivojlantirish texnologiyalari.

109.Uzluksiz ta’lim; kattalar ta’limi; ta’limdagi innovatsion jarayonlar; ta’lim tizimlarini boshqarish; masofaviy va media ta’lim nazariyasi va amaliyoti; rasmiy, rasmiy va norasmiy ta’lim, asosiy va qo‘shimcha ta’lim o‘rtasidagi munosabatlar).

110. Amaliy pedagogika (ilg‘or pedagogik tajribani umumlashtirish; ta’limdagi innovatsion harakat; ta’lim muassasalarining eksperimental faoliyati; o‘qituvchilarning kasbiy-pedagogik faoliyatidagi tizim o‘zgarishlari, shu jumladan, uning mohiyati, tuzilishi, vazifalari; ta’lim sohasidagi jamoat tashkilotlari faoliyati; ijtimoiy hamkor ta’lim muassasalari).

111. Qiyosiy pedagogika (davlat, pedagogika nazariyasi va amaliyoti, dunyoning turli mamlakatlari va mintaqalarida ta’lim nazariyasi va amaliyoti rivojlanishida qonuniylik va tendensiyalar; ta’lim, milliy va mintaqaviy o‘ziga xosliklar, imkoniyatlar, oqlanish va xorijiy tajribadan foydalanish orqali milliy ta’lim tizimlarini o‘zaro boyitish yo‘llari, ta’lim sohasidagi eng yaxshi amaliyotlarni aniqlash).

112.Ta’limning pedagogik jihatlarini fanlararo tadqiq etish (bilimning turli ilmiy sohalarini integratsiyalash asosida ta’limni rivojlantirishning turli yo‘nalishlarini tadqiq etish; ijtimoiy-falsafiy antropologiya kontekstida pedagogik faoliyatni tadqiq etish; ijtimoiy jarayonlarning pedagogik komponentini aktuallashtirish).

FOYDALANILADIGAN MANBALAR RO‘YXATI

1. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. - T.: O‘zbekiston, 2023.
2. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi qonuni. T.: O‘zbekiston, 2020.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-fevraldagi “2022-2026 yillarga mo‘ljallangan yangi O‘zbekistonnning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-60-sonli farmoni
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020- yil 27-fevraldagi “Pedagogik ta’lim sohasini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4623-son qarori
5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar Strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-4947-son Farmoni. O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami. 2017 yil., 6-son, 70-modda.
6. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi “Xalq ta’limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasi” to‘g‘risidagi PF-5712-sonli Farmonini
7. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 16-fevraldagi “Oliy o‘quv yurtidan keyingi ta’lim tizimini yanada takomillashtirish to‘g‘risida”gi PF–4958-son Farmoni.
8. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 22-iyundagi “Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti faoliyatini takomillashtirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risidagi” PQ-290-son Qarori
9. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-sentabrdagi “Xalq ta’limini boshqarish tizimini takomillashtirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PF-5538-son farmoni.
10. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 6-apreldagi “Umumiy o‘rta va o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limining davlat ta’lim standartlarini tasdiqlash to‘g‘risida”gi 187-son qarori

11. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 20-apreldagi “Oliy ta’lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-2909-son qarori

12. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 28-noyabrdagi “O‘zbekiston Respublikasida milliy madaniyatni yanada rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PQ-4038-son Qarorining mazmun, mohiyati.

13. Mirziyoev Sh. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2017. – 488 b.

14. Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. Mamlakatimizni 2016-yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017- yilga mo‘ljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yo‘nalishlariga bag‘ishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan majlisidagi ma’ruza, 2017-yil 14-yanvar. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2017. – 104 b.

15. Abdulla Avloniy. Turkiy guliston yoxud axloq. - T.: O‘qituvchi 1993.

16. Abu Nasr Forobiy. Fozil odamlar shahri. T.: Xalq merosi nashriyoti. 1993.

17. Abu Rayxon Beruniy. Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar. Tanlangan asarlar. 1-tom. -T.: Fan,1998.

18. Alisher Navoiy. Mahbub ul-qulub. Asarlar. O‘n besh tomlik. 13-tom. -T.: Adabiyot va san’at, 1996.

19. Ibraimov X., Quronov M. Umumiy pedagogika (darslik). – T., “Sahhof”, 2023, 416 bet.

20. Imom Ismoil al-Buxoriy. Al-adab al-mufrad. /Odob durdonalari. -T.: O‘zbekiston, 1990.

21. Imom Ismoil al-Buxoriy. Al-jome’ as-saxix. -T.: O‘zbekiston, 1991.

22. Xoshimov K., S.Nishonova. Pedagogika tarixi. II- qism. Darslik. Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti. T., 2005.

23. Kaykovus. Qobusnoma. T.: “Meros”, 1992.

24. Qur’oni Karim. -T.: Cho‘lpon, 1993.

25. Монтессори Мария. Впитывающий разум ребенка. — СПб.: Благотворителный фонд «ВОЛОНТЕРЫ», 2009. — 320 с.

26. Pedagogika ensiklopediya. I jild / tuzuvchilar: jamoa. – Toshkent: “O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi” Davlat ilmiy nashriyoti, 2015, 320-b.

27. Pedagogika: ensiklopediya. II jild / tuzuvchilar: jamoa.- Toshkent: “O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi” Davlat ilmiy nashriyoti. 2015, 368 b.

28. Pedagogika: ensiklopediya. III jild. jamoa // Toshkent: “O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi” Davlat ilmiy nashriyoti, 2017.

29. Safarova R.G, Djuraev R.X. O‘quvchi-yoshlarni “ommaviy madaniyat” hurujlaridan himoya qilishning nazariy-metodologik asoslari. T.: - Tafakkur qanoti. 2016 – 400 b.

30. Safarova R.G, Malikova D.M. “Ixtisoslashgan maktablar va sinflarda ta’lim jarayonini tashkil etish imkoniyatlari” uslubiy qo‘llanma. Toshkent.Tafakkur qanoti. 2022.

31. O‘zbek pedagogikasi antalogiyasi 1-2 t. (tuzuvchilar K.Hoshimov, S.Ochil. O‘qituvchi, 1995-2000).

32. Hasanboeva O., Hasanboev J.,Hamidov H. Pedagogika tarixi. –T.: G‘ofur G‘ulom. 2005.

33. Yusuf Xos Hojib. Qutadg‘u bilig (so‘zboshi muallifi B.Tuhliev) –T.: Yulduzcha, 1990.

34. G‘oziev E. Psixologiya: (Yosh davrlari psixologiyasi): Ped. in-tlari va un-tlarning talabalari uchun o‘quv qo‘llanma - T.: O‘qituvchi, 1994., 70 - 224 b.

Dasturning axborot-uslubiy ta’minoti

1. www.tdpu.uz
2. www.pedagog.uz
3. www.edu.uz
4. www.ziyo.edu.uz

5. www.gov.uz
6. www.ziyonet.uz
7. www.istedod.uz
8. www.cer.uz